

har ikke kunnet finde nogen anden uden at komme til at optage noget Nyt, og derfor holder jeg mig hellere til den, som ogsaa har Begrundelse i den nugældende Lov. Det er en Ret, som er givet efter den nugældende Lov; men hvad der kunde skæres bort fra denne Rettighed, uden at de større Eiendomme aldeles bleve satte tilside, ved at kunne indvirke paa disse Forhold, det har den ærede Landsthingsmand (Bardenfleth), som har stillet Ændringsforslaget tilligemed mig, været villig til at gaae ind paa, ved nemlig at foreslaae, at Retten, der skulde knytte sig til de 32 Eder. Hartkorn, ikke skulde begrundes paa Fæst eller Bøndergods. Det skal være en samlet Eiendom, og det er fremdeles ligegyldigt, enten den har saakaldet privilegeret eller contribuabelt Hartkorn; det er Eiendommens Størrelse, som skal give Berettigelsen. Der er endnu en Grund, som har bevæget mig til at komme frem med dette Ændringsforslag, nemlig den, at jeg er bleven opmærksom paa, at der ved denne Sags Behandling paa et andet Sted er blevet udtalt fra en Side, som man i Almindelighed skjænker megen Tillid, og det vistnok med meget stor Grund, at de større Landeieendomme saae ikke deres fulde Ret ved dette Lovudkast, som det nu er kommet frem. Men den Stemme, som udtalte dette, sagde tillige, at, da hans Anskuelse af denne Sag ikke havde vaakt nogen Sympathie, vilde der ikke i denne Henseende blive gaaet videre. Jeg har troet, at jeg nok kunde omtale dette uden at træde vore engang fastsatte Regler for Sagenes Behandling i de forskjellige Thing for nær. Jeg skal ikke tilføje Mere, thi kunne disse saa Ord om Sagen selv ikke vinde Seer, saa vil jeg ikke kunne vinde den ved et udførligere Foredrag.

Madvig: Ja, jeg er bange for at jeg kommer til at bede om Thingets Laalmodighed i nogle flere Diebliske end den ærede sidste Taler. Jeg har nemlig at begrunde et Ændringsforslag, som jeg har stillet til det Forslag, der er gjort af tvende ærede Landsthingsmænd (Badenfleth og Friis), og jeg har tillige, selv om mit Ændringsforslag skulde falde, subsidiairt deeltaget i det uforandrede af de to ærede Landsthingsmænd stillede Ændringsforslag, saa at det, jeg har at sige, og

saa vil komme til at indeholde en Begrundelse fra min Side af dette. Jeg kan ikke komme til at omtale Ændringsforslaget eller Ændringsforslaget specielt, uden dertil at maatte knytte et Par Bemærkninger, der vel noget ville angaae den hele Sag i Almindelighed, men som dog bestemt høre med til Begrundelsen af Ændringsforslagene, saa at jeg ikke troer, at jeg, ved at fremsætte disse Bemærkninger, skal komme i Strid med vor Forretningsorden. — Det forekommer mig, at Landsthinget under Behandlingen af dette Lovforslag er i en ganske besynderlig Stilling. Dette Lovforslag angaaer en meget vigtig Gjenstand i vore Landboforhold, og derved vore Forhold i det Hele, da Landboforholdene her i Landet spille en saa stor Rolle. Om denne Gjenstand blev der ifjor i dette Thing af Regjeringen forelagt et Lovudkast, der her undergik en meget grundig og omhyggelig Behandling, og det saaledes ved denne Behandling frembragte Lovforslag gik over til det andet Thing og blev der uforandret vedtaget. Det kom tilbage hertil, fordi der imidlertid var indtraadt en Oplosning, der gjorde dets Tilbagevenden nødvendig. Det blev atter vedtaget her, men blev ikke sanctioneret. Om denne Gjenstand, der saa grundigt er behandlet her i Thinget, er behandlet med Regjeringens stærke Understøttelse, og hvorom der havde dannet sig en bestemt Mening her, en Mening, der vandt Bifald paa et andet Sted, kommer der nu et Lovforslag fra det andet Thing, grundet paa aldeles forskjellige Grundsatninger og opstillende et andet System, og nu synes dette Thing, hvis man skal dømme deraf, at det ikke vilde nedsette noget Udvalg mellem første og anden Behandling, og af alt, hvad der under første Behandling udtaltes, at opfordres til aldeles at glemme, hvad det har forhandlet og vedkjendt sig, og som ogsaa tidligere har fundet Bifald paa et andet Sted, og til nu i stor Hast uden dybere indgribende Forhandling at slutte sig til, hvad der ganske anderledes er kommet fra det andet Thing. Alt dette forekommer mig at være besynderligt. Jeg kan ikke see nogen Grund dertil; thi, hvis man vil anføre, at Tiden er kostbar, at det gjælder at faae Loven færdig, saa vil jeg lade en saadan Bemærkning gjælde ved Love af for-